SVENSK MUSIKTIDNING

N:r 18. | Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Telefon: Brunkeberg 14 97. | NORDISKT MUSIKBLAD. Stockholm den 1 December 1908. | Expedition: Kammakaregatan 6. Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre. Annonspris 20 öre pr petitrad. | 28 Årg.

Signe Rappe.

Liksom våra berömda divor Kristina Nilsson och Sigrid Arnoldson gjorde sina första scendebuter i utlandet och först efter längre verksamhet vid utländska scener gästade vår opera, är händelsen densamma med fröken Signe Rappe, som i dessa dagar första gången beträder vår operascen. Det sker med titelrollen i Richard Strauss' »Salome», hvarföre vi här nu återgifva hennes bild som sådan från hennes kreerande däraf i Mannheim för två år sedan. Vid hofoperan därstädes har vår svenska sångerska firat stora triumfer under de båda år hon där haft anställning, och såsom vi nyligen meddelat, blef hon från denna höst fästad vid kejserliga operan i Wien, sedan dess direktör, den berömde dirigenten och komponisten Felix v. Weingartner fått höra henne och erbjöd engagement utan föregående debuter vid denna ansedda operascen. Vi ha vid flera tillfällen under senaste åren omnämnt fröken Rappes framgångar i utlandet, och det är med stort intresse man nu motser henhes gästande här. Visserligen ha vi förnummit att sångerskan nyligen i Wien varit utsatt för en förkylning, som hindrat henne att sjunga, men hoppas att denna skall vara öfverstånden och ej lägga hinder i vägen för det bestämda gästspelet härstädes under denna månad.

Anton Bruckner.

I vårt första nummer af årg. 1906 meddelade vi ett civilporträtt af fröken Rappe jämte en biografisk uppsats, detta med särskild anledning af hennes första offentliga konsert här i Musikaliska akademien den 11 januari, strax före hennes resa till utlandet för fortsatta sångstudier; i samma årgångs näst sista nummer kunde vi visa en bild af henne såsom Salome, den andra roll hon utförde — och detta med stor succès — på operan i Mannheim, där hon allra först beträdde scenen efter att från höstsäsongens början där ha mottagit engagement. I Mannheim var dock fröken Rappe ej alldeles obekant, ty hon hade där, liksom i ett par andra tyska städer, vunnit stort bifall som konsertsångerska.

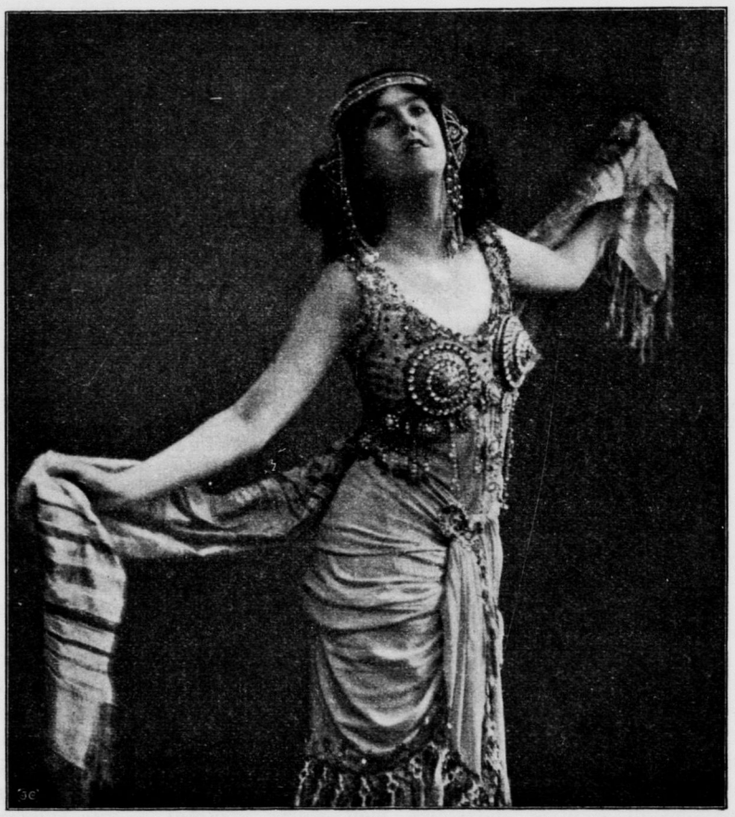

Signe Rappe, som Salome.

Signe Rappe, hvars hängifvenhet för musik och särskildt sång tidigt yppade sig i hemmet, började vid den åldern, som för en ung flicka är lämplig till sångundervisningens början, att med allvar egna sig däråt och fick så till lärarinna fru Thekla Hofer, vår ansedda sånginstruktris. Af den lifliga, intelligenta sångerskan väntade hon sig mycket, och framstegen blefvo stora, särskildt i fråga

om koloratursång, för hvilket eleven hade goda anlag. Efter ett par års studier lät fröken Rappe höra sig såsom biträdande på en och annan konsert, väckande mycket bifall för såväl röst som sångkonst. Efter att ha börjat uppträda på välgörenhetskonserter här medverkade hon 1902 på en stor konsert i Jönköping, där hon sjöng Delila i Händels »Simson», och samma år biträdde hon på »Sydsvenska filharmoniens» konserter med sopranpartiet i Mendelssohns »Elias», äfven gifven gifven i Köpenhamn, där kritiken berömde hennes »ljusa vackra sopran af äkta nordisk klang». I Januari 1904 gaf fröken Rappe i Vetenskapsakademiens hörsal en mera privat soaré, då hon bland sina åhörare äfven hade grefvinnan de Casa Miranda, som skänkte den unga sångerskan rikt bifall och, sedan fröken Rappe efter soarén slut för henne blifvit presenterad, erbjöd henne sin rekommendation till utländska sånglärarinnor, då hon fick höra att fröken Rappe under närmaste tiden ämnade sig till utlandet för sångstudier. Kort därefter begaf hon sig också till Berlin, där hon tänkte taga lektioner för fru Lilli Lehmann, den berömda sångerskan, men dennas osäkra vistelse i Berlin gjorde det mindre lämpligt att vända sig till henne. I stället blef den som sångerska och lärarinna berömnda Thérese Behr hennes lärarinna där. Sedermera, 1905, utbildade hon sig vidare i den tyska kejsarstaden för den utmärkta f. d. operasångerskan Etelka Gerster-Gardini och åtföljde henne under sommaren till hennes villa vid Bologna i och för studiernas fortsättande. Sedan fröken Rappe återvändt till Berlin, där hon gjorde sig fördelaktigt känd på en »Liederabend» i Bechsteinsalen, idkade hon där nu äfven plastiska studier för uppträdande som operasångerska, hvartill hågen mäktigt drog henne. En sångerskas högsta triumfer firas ju också på den lyriska scenen, då därtill dramatiska anlag förefinnas. Och med fröken Rappes förmåga, intelligens och energi var det naturligt att hon kände sig dragen till scenen. Hon eger också en för densamma särdeles fördelaktig figur och apparition.

Hon antog sålunda, ehuru naturligt nog som nybörjare på anspråkslösa villkor, engagement för tre års tid vid operan i Mannheim och debuterade där med framgång den 9 sept. som Pamina i »Trollflöjten». Inom två månader därefter kreerade hon Salomes svåra parti på ett sätt som hänförde publiken, och operans kapellmästare skref hit till hennes far ett högst lofordande bref om denna prestation. Under samma och följande år sjöng hon partiet 11 gånger. Hon har sedan som gäst återgifvit det i Wiesbaden, flera gånger, i Köln, Strassburg, Nürnberg och 2 gånger i Berlin. Genom sjukdomsfall vid hofoperan i sistnämnda stad blef hon telegrafiskt kallad att där uppträda som Salome. Efter en natts resa inträffade hon i Berlin och utförde rollen på ett sätt, som inbringade henne stort beröm af den dirigerande tonsättaren, och en kritiker yttrade att »bland alla Salomes framställiarinnor därstädes var fröken Rappe den mest fulländade». Då hon i september förra året i Mannheim återgaf Sulamith i Goldmarks stora opera »Drottningen af Saba» yttrades om henne att »det var en framställning af högsta konstnärliga värde både i vokalt och dramatiskt hänseende; en succès af ovanlig art». Också blef hon äfven då mycket firad af publiken. Vi ha anfört dessa omdömen för att visa hur högt fröken Rappe under den korta tid hon verkat vid scenen blifvit uppskattad, detta oaktadt hennes främlingsskap och korta operaverksamhet. Vi ha förut nämnt att ett engagement i Dresden varit ifrågasatt för fröken Rappe sedan tiden för anställningen i Mannheim var tilländalupen, men villkoren där voro ej lockande och underhandlingar om engagement afbrötos. Då Weingartner vann henne för Wien, blef hon välvilligt löst från sitt kontrakt med Mannheim. Från den 9 september 1906 till den 2 juli 1908 har hon där uppträdt 78 gånger, däraf 19 såsom Salome. På våren 1907 skref kapellmästaren Kutschbach i Mannheim: I går gaf fröken von Rappe oss en gläntsande Salome. Hon behärskar nu partiet med fabelaktig lätthet.» Dessutom har hon där sjungit på operans konserter e't par gånger i Beethovens 9:de symfoni det svåra sopranpartiet, i Piernés »Kinderkreuzzug», Wolf-Ferraris »Vita nuova» och Matheuspassionen af Bach, etc. Hon berömmes särskildt för sitt föredrag af Hugo Wolfs sånger, »hvilket predestinerade henne som en ryktbar konsertsångerska».

Till sist vilja vi här uppräkna frökon Rappes repertoar i Mannheim, därvid inom klammer uppgifvande huru många gånger hon sammanlagdt uppträdt i hvarje roll: År 1906: *Pamina* i »Trollflöjten» (3), *Salome* (19), *En Rhendotter* i »Rheingold» (6), *Helmvige* i »Valkyrian» (8), *En norna* i »Götterdämmerung» (5); 1907: *Venus* i »Tannhäuser» (8), *Gerda* i »Sonnenvende» af E. Hartenstein (2), *Eva* i »Mästersångarne» (9), *Sulamith* i »Drottningen af Saba» (2), *Rezia* i »Oberon» (2); 1908: *Elsa* i »Lohengrin» (4), *Desdemona* i »Otello» (3), *Senta* i »Holländaren» (3), titelrollen i *Aida* (3) och *Margareta* i »Faust», hennes sista nya roll der, den 2 juli.

Fröken Rappes uppträdande som Rezia hade sin särskilda historia. Samma dag som operan skulle gifvas, sjuk anmäldes den sångerska, som skulle sjunga detta maktpåliggande parti. Fröken Rappe erbjöd sig då att sjunga det. Hon hade långt förut för sitt nöje inöfvat detsamma men aldrig uppträdt däri på scenen. Hennes anbud bifölls; föreställningen var räddad, och på aftonen sjöng hon Rezia med dennas stora »oceanaria» till allas stora belåtenhet. Ett vackert bevis på energi och säkerhet. Efter sin ankomst till Wien har fröken Rappe, såsom vi nämnt, uppträdt som Elsa i »Lohengrin» med stor framgång.

Anton Bruckners Nionde Symfoni.

Då detta storslagna verk af den geniale tyske mästaren nu uppförts här på kgl. operans första symfonikonsert denna säsong, må här meddelas något om densamma efter Th. Helm jun., som i Neue Mus.-Zeit. för ett år sedan lämnade en historik och analys öfver verket. Denna symfoni i D-moll, är tre-satsig och instrumental-besättningen följande: Stråkorkester, 3 flöjter, oboer och klarinetter, 2 fagotter, kontrafagott, 8 horn (i Adagiot 4), 3 trumpeter och basuner, kontrabastuba och pukor; i Adagiot dessutom 2 tenor- och 2 bastubor.

Anton Bruckner föddes d. 4 sept. 1824 i Ansfelden (öfra Österike) och dog i Wien d. 11 okt. 1896, där han var hofkapellorganist och professor i orgelspel, kontrapunkt och komposition vid konservatoriet. Han var redan öfver 50 år, när man började att uppmärksamma hans kompositioner och 60 år innan han blef »berömd» såsom tonsättare.

Bruckners nionde symfoni är den sista skapelsen af en bland dessa musikens stormän, som till form och innehåll skapat sig en egen värld, obekymrade om den stora mängden kan följa dem på hittills obeträdda vägar, eller icke. Såsom alla Bruckners symfonier kan icke heller hans sista mätas med vanlig måttstock; formen är utvidgad och för öfrigt icke följande gamla regler och bruk. Hela sex år hade förflutit efter Bruckners död, innan någon hade mod eller tillfälle att bringa till utförande denna mästarens kvarlåtenskap. I många musikaliska kretsar tänkte man att detta verk af en redan svårt sjuk, med döden kämpande man efterlämnats alltför skissartadt och hyste rent af tvifvel på dess utförbarhet. Symfonien är ju också i själfva verket ofullbordad.

Ändtligen beslöt sig en af de största Bruckner-entusiasterna, Ferdinad Löwe' att väcka det sista barnet af hans sångmö ur dess slummer. Genom honom uppfördes symfonien i Wien d. 11 febr. 1903 för första gången — jemnt 20 år efter sedan där först såsom nummer på en filharmonisk konsert gåfvos några Brucknerska symfonisatser, däribland de då temligen kyligt mottagna mellansatserna i hans 6:te symfoni. Löwes utförande af symfonien genom Konsertföreningens orkester efter det otryckta manuskriptet

väckte en storm af hänförelse, och ännu samma år gafs den där två gånger i december. Första uppförandet i Tyskland ägde rum d. 24 maj i Duisburg under Josephsons ledning, hvarefter symfonien gafs där flerstädes med betydande framgång och vid musikfesten i Heidelberg okt. 1903 under Richard Strauss' direktion.

Såsom den efter Beethoven, Wagner och Liszt mest titaniske af alla tonheroer i 19:de århundradet visar Bruckner äfven i sitt sista verk, trots sin ålder och tärande sjukdom, en alldeles förvånande skaparkraft, så att man vore färdig att påstå, det han i detta öfverträffar sig själf. På en gång enkel och häpnadsväckande utmärker sig denna symfoni för den djupaste känsla, djärf harmonik, monumental konstruktion i tema-byggnad, fängslande rytmik, outtömlig bildningskraft från det mest mystiska, fina pianissimo upp till himmelsstormande kraftdissonanser och därtill en bländande instrumentation.

Första satsen, betecknad: »Feierlich» (»Misterioso), komponerades april 1891 — okt. 1892; andra satsen: Scherzo, fulllbordades i febr. 1894; tredje satsen, Adagio blef färdig 31 okt. 1894. Då Bruckner begynte komponera den sistnämnda kände han sitt slut nalkas med stormsteg. Detta bestämde honom för att i stället för den ursprungligen planerade, rent instrumentala fjärde satsen, såsom sådan uppföra hans »Té deum»,* hvilket också skedde vid ofvannämnda första uppförandet i Wien. Hans 9:de symfoni skulle då, liksom Beethovens i samma tonart, äfven ha slutat med en körsats. Till att förmildra den tvära öfvergången från Adagiot i hans symfoni till den mäktigt brusande körsatsen i C-dur hos »Té deum» arbetade Bruckner ännu på dödsbädden med skisser till öfvergångstakter, men denna förbindelsebrygga blef dock aldrig färdig. »Men hvem vill», säger Hirschfeld, »efter adagio-slutet, som fullkomligt afslutar ett helt menskolif, en hel konstnärsskapelse, blott för den öfliga formens skull fordra en fjärde sats?»

Hvad nu symfoniens allmänna grunddrag beträffar kan den afgjordt kallas »tragisk», hvartill endast andra satsen, det lefnadslustiga »Scherzot», står i egendomlig kontrast, lik en sorglös ynglingadröm. Ett bestämdt program ledde ej tondiktaren i detta verk. Ett sådant finner man sällan hos Bruckner. (Undanteg därifrån äro t. ex. »Jaktscenen», i scherzot i 4:de, »Deutscher Mickel», scherzot i 8:de symf.). Bruckners idéer äro af mera abstrakt natur, mindre afspeglande bestämda företeelser än blotta stämningar, men dessa ofta utomordentligt karaktäristiska, lämnande åhörarnes fantasi fritt spelrum. Häruti förklarar sig det hemlighetsfulla, mystiska som genomgår Bruckners alla verk och särskildt den ifrågavarande symfonien, vid hvars utarbetande mästaren kände sig så nära den sista hvilan och dödsrikets mysterium.

*Detta uppfördes här af Filharm. sällskapet i februari 1900.

Tolstoi och Tschaikowsky.

Med anledning af Leo Tolstois nyligen inträffade 80-års-dag, uppmärksammad af hela den bildade världen, kan det ha sitt intresse att kasta en återblick på det första mötet mellan »aposteln af Jasnaja Poljana» och hans berömda landsman, musikern Peter Tschaikowsky.

Tschaikowsky var full af hänförelse för författaren till »Krig och fred», »Anna Karenina» m. fl. och formligen slukade alla hans verk så fort de voro utkomna. Med sin varmkänsliga och fantasirika själ ärade Tschaikowsky Tolstoi ej blott såsom en genial menniska utan, efter hvad han sjelf sade, såsom en »halfgud». Denna föreställning var så mycket lättare att fasthålla, som den tiden Tolstois personlighet, hans porträtt, hans privatlif och hans biografi voro nästan obekanta. Så blef han för många af sina beundrare länge den hemlighetsfulle siaren, som från sin upphöjda ståndpunkt aldrig tog någon väg ut i det alldagliga lifvet. År 1886 hade Tschaikowsky i Moskva första gången tillfälle att personligen göra hans bekantskap.

»Jag hade en känsla af» — skrifver han i sin dagbok — »att denne store hjärtransakare hade utforskat den minsta skrymslan i min själ. För honom tycktes mig förborgandet af oädla tankar alldeles omöjligt. Är han god — och annat kan han ej vara — så måste han ömt och försiktigt såsom läkaren behandla de ömmaste punkterna och undvika att tillfoga dem smärta. Är han återigen icke mild, så lägger han helt sonika fingren på sjukdomens utgångspunkt. Jag fruktade det ena som det andra, men intetdera inträffade. I sitt umgänge med menniskor är Tolstoi så enkel och harmlös, att jag alls icke spårade hans »klarseende talang», och han förorsakade mig ej afsiktligt någon smärta, oaktadt han ej underlät att söka utgrunda mig. På det hela såg han icke i mig något objekt för sin iakttagelse utan ville blott tala med mig om musik, hvarför han då just lifligt intresserade sig. Bland annat lutade han åt motvilja för Beethoven och uttalade till och med ett tvifvel på hans genialitet. Detta var ett drag, som föreföll mig ovärdigt en stor man, ty att vilja nedsätta eller ringakta ett allmänt erkändt geni af brist på egen förståelse — det brukar endast inskränkta menniskor göra.»

Då Tolstoi ej allenast ville tala om musik utan äfven höra den nya ryska musiken, så vidtalade Tschaikowsky Nikolaus Rubinstein, som då var direktör för Moskva-konservatoriet, att föranstalta en musikafton särskildt till ära för den store gästen. Bland annat stod på programmet Tschaikowskys D dur-kvartett, som rörde Tolstoi till tårar. »Denna händelse gjorde mig så stolt och lycklig, att jag aldrig förr mera värderat min skapareförmåga», säger Tschaikowsky. Straxt efter Tolstois hemkomst skref han till honom följande bref.

»Jag sänder er, dyre Peter Iljitsch, sånger, hvilka i eder hand kunde blifva en skatt. Men för Guds skull bearbeta dem i Mozart-Haydns anda och ej i Beethoven-Schumann-Berlioz' stil — bullersamt, sökt och onaturligt. Jag har icke sagt er allt hvad jag ville, men mitt senaste uppehåll i Moskva skall blifva mig oförgätligt, ty ännu aldrig har jag känt mig så rikt belönad för mitt litterära arbete, som denna underbara afton. Äfven den älskvärde Rubinstein är jag skyldig tack. Alla dessa hjältar, tillhörande den högsta konst i världen, hvilka deltogo i festen hafva på mig gjort det renaste, högtidligaste intryck. Och hvad som föregick hos mig i den der runda salen kan jag ej tänka på utan att känna mig gripen. Edra verk skall jag genomse, och om ni vill höra mitt omdöme eller icke, jag skall helt öppet säga det, emedan jag fattat en sådan kärlek till er talang. Lef väl! Jag trycker er hand.

Er Tolstoi».

Tschaikowsky tackade derefter för all erkänsamhet men sade öppenhjärtigt att de insända dikterna förrådde en viss tvungen glädtighet och ej egnade sig för tonsättning af ryska sånger. Dermed upphörde den personliga gemenskapen mellan de båda framstående männen, och detta förnämligast derför, att Tschaikowsky fann det oangenämt att »själarnes beherskare», som satte den mest lågande hänförelse i rörelse, äfven kunde yttra »vanliga saker» och till och med sådana, som äro ett »geni» ovärdiga. På afstånd ville Tschaikowsky såsom förut bedrifva sin Tolstoi-kult, så att den bevarades fri för hvarje förminskning. I en af sina dagböcker beklagar Tschaikowsky vidare, att »konstnären Tolstoi blifvit en moralist, som uppgått i frågor om Gud, religion och tillvarons bestämningar, samt att ha blifvit en stridsman i stället för en halfgud».

Musikpressen.

På Abr. Lnndquists förlag har utkommit

för piano 2 händer:

W. Peterson-Berger: *Färdminnen.* 5 låtar. Pr. 2 kr.

Anjou, Emil: *En sommarsaga.* 10 melodier. Häft. 1 och 2 à kr. 1,50.

för orgelharmonium eller orgel:

Hägg, Gustaf: *6 Lätta tonbilder.* (Leichte Tonbilder) op. 32. Pr. 2 kr.

för violin och piano:

W. Peterson-Berger: *Danslek ur »Ran».* Pr. kr. 1,25.

för en röst med piano:

Palm, Herman: *Musik* till »Puttes äfventyr i blåbärsskogen», berättade af Elsa Beskow. Pr. kr. 1,75.

Anjou, Emil: *Det brister en sträng* (c—e). Pr. 75 öre;

— *Tre Sånger.* 1. »Din väg är i glans och ljus» (c—f eller fiss), ord af E. A. Karlfeldt; 2. Ödesvisan (c—e), ord af Bo Bergman; 3. Vildsvanor (h—f), ord af Esaias Collin. Kr. 1,50.

Ericsson, Harald: *Sveriges ära* (diss—fiss), ord af K. J. Ekman. Pr. 60 öre.

Nyblom, C. G.: *Tre sånger* (Drei Lieder). 1. »Vårnatt» (d—fiss); 2. »Du är liksom en blomma» (d—e eller fiss); 3. »Lyssna, hör!» (fiss—fiss).

för mezzosopran och baryton:

Anjou, Emil: *Två duetter.* 1. Tindrande stjärnor, ord af Östergren; 2. Majnattsröster, ord af Karlfeldt; à 75 öre.

På eget förlag.

För orgel eller orgelharmonium:

Eriksson, Josef: *Ny samling Preludier.* Op. 7. Pr. 1 kr.

På Præger & Meiers förlag, Bremen, har utkommit:

För sopran och alt:

Walt Jæger: *Drei Duette.* Op 1. Pr. 2 Mk.;

För 4-stämmig manskör:

Ballade.

På Elkan & Schildknechts förlag har utkommit

för piano och 2 händer:

Spiskroksvalsen. Kolingens Boston. Oppteckt af Kal Dompan. Pris 75 öre;

Klackjärns-Polka. (Tre raglande dräng-ar) för piano oppteckt af Kal Dompan. Pris 75 öre.

Peterson-Bergers »Låtar», som äfven hafva tysk och fransk titel — (Våra kompositörer och förläggare söka sig nu, efter vår anslutning till Bernkonventionen, äfven utländska afnämnare) benämnas: 1. På vägen; 2. Solregn; 3. Herrgårdsfröknarna; 4. Fjärrsyn; 5. Förbi. Styckena hafva, såsom tonsättarens musik i allmänhet, goda idéer både hvad melodi och harmoni beträffar, men han är ej heller rädd för harmoniska hårdheter här och där såsom i stycket 1 sid 3 takt 16—20 animatot i »Fjärrsyn» och i sista stycket ett steg från a-moll till h-moll. Rätt lustigt är stycket »Herrgårdsfröknarna» (»Intermezzo à la Chopin») som han kallar Allegretto scherzando, en melodisk Chopin-imitation i $^5/_4$ takt. — I Anjous »En sommarsaga» kallas styckena i Häft. I.: 1. Det var en gång; 2. I rosornas tid; 3. När sol går ned; 4. Slummersång; 5. Flirt; i Häft II.: 6. Midsommar; 7. Till dig; 8. Svårmod; 9. Illusion; 10. Brudlåt. De innehålla enkel, behaglig musik utan invecklad harmonik.

Af musiken för orgelharmonium eller orgel intaga Häggs »Lätta tonbilder» ett framstående rum, vackra och intressant harmonierade. De benämnas: 1. Aftonskymning, (Abenddämmerung); 2. I Bön (Im Gebet); 3. Elégie; 4. Feststycke (Feststück); 5. Bröllopsmarsch (Hochzeitsmarsch); 6. Pastorale. — Erikssons »Preludier» äro 30 stycken till angifna koraler, helt korta utom den festliga till koral 55 (»Var helsad sköna morgonstund») på juldagen. De äro att rekommendera för våra organister. — Peterson Bergers omtyckta »Danslek» ur hans opera »Ran», förut arrangerad för piano solo, förekommer nu äfven för violin och piano.

Gå vi nu till sångerna, må först nämnas Herm. Palms häfte för barn. Det innehåller 8 stycken, nätt och lämplig musik till de näpna sagorna och bör blifva en kärkommen julklapp till små sångare. — Anjous sånger äro i enkel melodisk stil med godt ackompanjemang, utan svårigheter, om än n:o 1 i »Tre sånger» har förteckning af 5 b'n. — Ericssons sång »Sveriges ära» är en fosterländsk sång, äfven lämplig till unisont föredrag, med ackordfylligt ackompanjemang.

Af C. G. Nyblom anmälde vi i förra numret en sång. I ofvannämnda sångsamling har n:o 1 liksom denna ett mera kompliceradt ackompanjemang, de båda andra enklare sådant, särdeles till den okonstlade »du är liksom en blomma» (»Du bist wie eine Blume»). De vackra sångerna förtjena att rekommenderas. En anmärkning kan göras i afseende på titelbladet, att detta har sångerna orätt numrerade i afseende på deras ordningsföljd. — Duetterna af Anjou är i populär stil. »Tindrande stjärnor» har i början af sid. 4 en strof som bra mycket liknar »Du undersköna dal, o säg» i den bekanta sången af prins Gustaf. De båda stämmorna i dessa duetter stå på samma rad, utmärkta med I för sopranen II för barytonstämman. — Duetterna på det tyska förlaget benämnas: 1. Unmögliche Dinge, 2. Wohl und Missklang; 3. Tanzlied. Den första uppgifves vara tysk folkvisa, den andra finsk, och den sistnämnda bär delvis skäl för namnet »Missklang». Dessa duetter, liksom manskvartetten, äro för öfrigt icke särdeles originella.

Ofvanstående, på Elkan & Schildknechts förlag utgifna i dubbel bemärkelse lätta musik, som har karaktären af bondspelmanslåtar, är med stor framgång spelad i arrangement för kafékapell här i hufvudstaden och torde bli allmänt populära.

—|| ✳ ||—

Litteratur.

Lagerbielke, Lina: *Svenska tonsättare* under nittonde århundradet. Pris kr. 2,75 (Sthlm. Wahlström & Widstrand. I distribution)

Planer öfver Stockholms teatrar och hörsalar. Pris 75 öre.

Fröken Lina Lagerbielke, som för några år sedan utgifvit ett par samlingar med biografier öfver utländska tonsättare med deras porträtt, har nyligen utsändt den ofvanstående med biografiska teckningar om 5—14 sidor af de 10 svenska tonsättare som i boken omnämnas: Hæffner, E. G. Geijer, Franz Berwald, A. F. Lindblad, O. Lindblad, Gunnar Wennerberg, J. A. Josephson, Ivar Hallström, Ludv. Norman, J. A. Söderman. Biografierna åtföljas af fina och goda medaljongsporträtt af dessa tonsättare, endast det af Ivar Hallström är mindre lyckadt. och i slutet en förteckning öfver deras kompositioner, hvilken upptager $^3/_4$ af boken. De biografiska skisserna äro karaktäristiska och underhållande. Kompositionsförteckningarna äro under särskilda afdelningar för sång- och instrumentalverk etc. ganska upplysande och fullständiga. Så omnämnas äfven Aug. Södermans outgifna arbeten enligt Ad. Lindgrens artiklar om hans manuskriptsamling i denna tidning (1888 och 1889). Därvid har dock från denna ej anförts en femstämmig kör »Hvem känner ej musikens makt», hvilken A. L. såsom »präktig» rekommenderat våra musiksällskap. Flere af Södermanns pianokompositioner kunde också ha omnämnts än de i boken uppräknade, ehuruväl ej af märkligare beskaffenhet. Till Berwalds symfonier kunde deras ordningsnummer ha tillagts samt benämningen »serieuse» till n:o 1. Den förkomna »Symfonie capricieuse» är n:o 3 i ordningen och den i Ess-dur n:o 4 (icke n:o 3 enl. biografien). Bland hans instrumentalmusik finna vi ej omnämnd »Humoristisk capriccioso». På sista sidan i boken förekommer ett tryckfel: »Orat. och kröningsmarsch» i st. f. »uvertyr och kröningsmarsch» (ur »Orleanska jungfrun» af Söderman). Illustrationer i boken utom de nämnda porträtten äro

bilder af Geijers hus i Uppsala och Geijerstoden samt Odinslund därstädes äfvensom af Ivar Hallströms grafvård på Maria kyrkogård i Stockholm.

Planerna öfver Stockholms teatrar (i fickformat) åtföljas af prisuppgifter för resp. platser (förköps- etc. och matinépris) samt telefon-nummer och tider.

Antalet personer som hvarje lokal rymmer kunde gärna ha utsatts vid dem alla. Detta har endast skett vid de »Kristliga föreningarnas» lokalplaner.

FÖLJETONG.

Jules Offenbach.

Man må icke förväxla Jules med Jacques Offenbach, den oberömde med den berömde. Jules var den äldre af dessa båda bröder, hvilka år 1842 från Köln kommo till Paris för att söka sin lycka i världsstadens larm och vimmel. Jules var icke blott den äldre utan äfven den lugnare. Olikheten i ålder var icke stor; Jacques var född 1819, Jules 1815. Men om karaktärernas afstånd kunde uppgifvas i siffror måste man lägga ett århundrade mellan bröderna. Den dramatiska naturellens motsatser funno i dem sitt kroppsliga omhölje; man kan icke tänka sig Jacques annorlunda än som en afbild af sin musik, såsom någonting oupphörligt pladdrande och sprattlande; Jules var däremot helt och hållet sluten inom sig, tystlåten och flegmatisk. Jacques var full af beskäftig brådska, Jules af stilla begrundande, den ene en evig feber, den andre en evig dröm. Ålderstigen, giktbruten, jägtad af döden, var och förblef Jacques en ung man, en sextioårig gamin; Jules var redan vid tjugu år en gammal man. Jag kan föreställa mig ungherrarne, då de på ta man hand kommo inåkande i Paris, den äldre med violinlådan på sina knän, den yngre i sällskap med sin violoncell. Jacques är själfva otåligheten; knappt har diligensen stannat, innan han vigt hoppar ned på stengatan i Paris och måste mana på brodern att stiga ur, emedan man redan var framme? Hvar? I Paris? Ja, då måste man ju i Guds namn stiga ur. Och när de nu uppnådde sitt tarfliga logis, ett hôtel garni vid den aflägsna, upp till Montmartres höjder ledande rue Coquenard, hvad är då Jacques' första omsorg och Jules' första njutning? Jacques spanar ögonblickligen efter, hvarest rikedomen bor i Paris, och hör sig före om ryktets adress: huru skall han kunna gifva det obekanta namnet Offenbach ett fjärran ljudande skall och låta den lilla kassa, som klingar i hans ficka, svälla ut till en million? Men bror Jules bläddrar litet i den bok, som hans kusin, kantorn i Köln, för länge sedan gifvit ut och vid afresan stoppat i fickan på honom: »Hagadah eller berättelse om Israels barns uttågande ur Egypten», tänder därefter den sista tyska cigarren, sätter sig vid fönstret, genom hvilket en varm höstdag tittar in, röker, funderar, drömmer och låter solen smeka sig. Snart skrämmer dock nöden upp honom ur hans lugn; hand i hand med Jacques börjar han strida för tillvaron, men kan icke hålla jämna steg med den raskt springande, och vill det ej häller; violoncellen har redan länge fråssat i välstånd och yppighet, då violinen ännu fortfarande bor i sitt tarfliga hôtel garni; de ha förlorat hvarandra ur sigte, och först vid tiden att gå till ro påminna de sig, att de egentligen höra i hop: Jacques, som först satte foten på stenläggningen i Paris, dör först, plötsligt, oväntadt, alldeles i sin karaktärs tempo; tre dagar därefter drömmer äfven Jules sig in i evigheten. Tidningarna, hvilkas uppmärksamhet väckts af det sällsamma sammanträffandet, omtala hans död, nämna hans namn, hvilket de aldrig förut låtsat om, och sålunda lånar den gode Jules af den yngre brodern, ur hvars ficka under lifstiden så mången styfver flyttat öfver till honom, efter döden äfven en smula rykte, jämt och nätt nog för att under en kvart lysa upp hans bild.

Må vi unna honom de femton minuternas odödlighet! Denne namnlöses bild har ju äfven allmänt lärorika, psykologiskt intressanta drag. Man ser i dem, huru en begåfvad människa i det parisiska lifvets hvirfvel kan förgäta sig själf och världen, kan drömma bort sig. En annan skulle ha blifvit en slusk, Jules Offenbach åtnöjde sig med att bli alls ingenting. Paris beredde honom missräkning på missräkning, det förargade honom, att de fördömda fransmännen understodo sig att lefva på helt annat sätt än kölnarne; soppan var dyrare, bälden sämre än i fäderneslandet, och med det främmande språket, detta det viktigaste utkomstmedlet, var han icke fullt förtrogen. Men småningom fick förtrollningen makt öfver honom, och därefter fanns för honom ingenting, som öfverträffade Paris, dess larm och dess stilla vrår. Han satte sig vid flodens strand, lyssnade huru vågorna brusade, och det föll honom icke in att kasta sig i floden. Brodern ville de första åren fjättra honom vid sitt öde. Paris började vid den tiden bli musikaliskt, att vända sin håg mot allvarliga musikgenrer; konservatoriumkonserternas inflytande blef allt starkare och starkare, kammarmusiken kom på modet, i salongerna spelade man Haydn och Mozart, mest likväl Onslow och Boccherini, och sålunda fann broderparet från Köln riktigt tillfälle att vandra från soaré till soaré och med stråkarne gnida armarne trötta. Jacques blef 1847, efter att i fem års tid tämligen muntert ha stridt med nöd och försakelse, kapellmästare vid Théâtre français och det första han gjorde var att antaga Jules till premierviolin och vice kapellmästare. I »Molières hus» spelar musiken en öfverflödig tjänstflickas roll, och de båda bröderna torde knappt ha gjort någon ändring däri. Väl hände det på den tiden, att Léon Gozlan utbasunade Théâtre français som öfver måttan musikalisk och förde ett besynnerligt krig mot »les sociétaires», som icke ville antaga hans stycken — han infann sig nämligen hvarje afton punktligt före första takten i uvertyren, åhörde denna med spänd uppmärksamhet, steg därefter upp och gick sin väg, nödgande tjuga åskådare att stiga upp och hviskande till hvar och en af dem: »På denna teater går jag bara för musikens skull» — det oaktadt, säga vi, torde den ärevördiga teaterns orkester icke häller under sina tyska anförare ha uppfyllt de förnöjsammaste örons anspråk, och för Jacques var dirigentnotställaren blott en hvilopunkt, på hvilken han ogärna stannade kvar. År 1855 uppsatte han sin egen teater, denna Bouffes parisiensteater, som skulle bli så betecknande för det andra kejsardömet och, enligt Wagner, af så stor betydelse »für alle Schweine Europas». Jules blef hans förste kapellmästare. Men det var just icke så lätt att förlikas med den gode Jules; trots sitt kontemplativa sinnelag var han ett tjurhufvud af tjockaste kaliber, ett väldigt egensinne omgaf honom som ett ogenomträngligt pansar, och han kunde icke underlåta att informatorsmässigt göra den äldre broderns auktoritet gällande.

»För långsamt, Jules, mycket för långsamt! Tempot måste tagas dubbelt så hastigt!»

»Tvärt om, om möjligt ännu långsammare!»

»Men jag har ju komponerat det och måste veta det!»

»Och jag skall anföra och måste veta det bättre!»

Nej, det var omöjligt att härda ut med den gode Jules. Om han hade fått sin vilja fram, skulle den sköna Helena ha blifvit en ärbar matrona, operetten ett oratorium och cancan en dans för flickpensioner. Drömmaren passade icke i den uppsluppna glädjens fristad, och en vacker dag, då de häftigare än någonsin förut tvistat för en två fjärdedels takts skull, skedde hvad som måste ske: de båda bröderna skildes åt, denna gång, såsom jag tror, för att aldrig återse hvarandra, om också som de bästa vänner. Det var en skarp vändning i Jules blygsamma lefnadslopp. Med en enda sats, den enda, han gjort i hela sin lifstid, hoppade han åter in i den tyska musiken och öfvertog kormästareplatsen hos manssångföreningen »Teutonia», hvilken vid den tiden stiftades. Från cancan till den tyska manskören — afståndet var stort, men den nya befattningen alldeles i den äldre Offenbachs smak. För hans lugna puls passade den fyrstämmiga satsens trögare

skridt, och han trifdes väl bland sina nya bekanta, körerna af Mendelssohn och Conradin Kreutzer, i synnerhet när de utfördes mycket bredt och makligt, och medan Jacques allt mera lidelsefullt hängaf sig åt två fjärdedelstaktens sprattlande demon, försökte sig äfven Jules själf då och då med en manskör och komponerade: »Süsse, helige Natur» eller dylika högtidliga saker. Jules var i själfva verket en mycket god anförare, som i rätta ögonblicket äfven förstod att fatta eld, och hans förtjenst om det tyska sångarlifvet i Paris är obestridlig. Han var redan sina goda fyrtio år gammal, när jag lärde känna honom midt ibland hans sångar. Längre än sin bror, men med samma spöklika magerhet tycktes han vara liksom hopvuxen med sin violin, eller snarare denna violin och denna stråke vara en fantastisk förlängning af hans armar och händer. Ansiktet var mycket rödt, vanprydt af glest helskägg, med allvarligt uttryck, utan ringaste spår till det kvicka smågrin, som låg fastfruset på den andres mun, näsan liksom ryggen märkligt krokig, färgen på det långa konstnärshåret någonting obestämdt mellan rödt, blondt och grått. Ack, detta hår, det lade sig helt romaneskt i lockar kring nacke och tinningar, och det skulle säkerligen ha tagit sig vackert ut, om en mjuk hvit hand stundom hade fördjupat sig i deras rikedom, men — äfven detta en motsats till Jacques — Jules, den trumpne ungkarlen, visade alltid en viss skygghet för allt hvad kvinnor hette. Han var en verklig bild af en enstöring, där han stod bakom sin dirigentnotställare och svängde stråken, då och då strykande ett ackord eller med ohygglig korpröst manande sångarne till ett ljuft pianissimo, alltid klädd i en sliten, svart frack, halft om halft musikaliskt snille och byskolmästare. Efter väl förrättadt arbete tände han en cigarrstump, läppjade i sparsamma drag resten af sitt mocca eller tillredde åt sig af kaffe och konjak den dryck, som fransmännen kalla »Gloria», pratade litet med dem, som voro sinnade att prata, och gick därpå ensam hem till sitt »Bohème»-kvarter vid den aflägsna rue Coquenard, hvilken den numera stenrike och världsberömde Jacques redan för länge sedan hade glömt, men vid hvilken den drömmande Jules allt framgent bodde. Han dog i Paris 1880.

Från scenen och konsertsalen

Kungl. teatern.

Nov. 17. d'Albert: *Låglandet.*
18, 28. Puccini: *Madame Butterfly.*
19. Wagner: *Den flygande Holländaren.*
20. R. Strauss: *Salome* (Salome: fru Aino Ackté, gäst).
21. Rossini: *Wilhelm Tell.*
22. Balett: *Askungen;* Adam: *Nürnbergerdockan* (matiné).
22. Adam: *Konung för en dag* (Zelida: frk. Larsén; Kung Mossul, prins Kadoor, Piffear: hrr Strömberg, Wallgren, Lennartson).
23, 26. Puccini: *Tosca* (Tosca: fru Ackté, gäst).
24. Tschaikowsky: *Eugen Onegin.*
25. Adam: *Postiljonen från Longjumeau* (50:de gången).
27. *1:a Symfonikonserten.* 1. A. Bruckner: Symfoni, n:o 9, D-moll; 2. R. Wagner: En Faustuvertyr; 3. Franz Liszt: »Mignons Lied», »Die drei Zigeuner», »Loreley» (hr Forsell); 4. Liszt: »Les prèludes», symfonisk dikt.
29. Hallén: *Waldemarsskatten.* Ava: fru Oscar; Waldemar, Ung-Hans, abbot Clemens, Borgmästaren, Olof Eskilson, Ebbe Strangeson, hrr Forsell, Sjöberg, Stiebel, Wallgren, Ödmann, Lennartson, Ericson; Bylgia, Unna, Dufva, Dröfn: frkn. Larsén, Lagergren, Lindegren, fru Claussen.
30. Donizetti: *Leonora.*

Oscarsteatern.

Nov. 17—30. Leo Fall: *Dollarprinsessan.*
22. *Niniche* (matiné).

Musikal. akademien.

Nov. 19. Konsert i orgelsalen af frök. Carin Gillberg, (sångerska). Biträdande: dir. O. Lejdström, frk. Hanna Åhman. (ackomp.)
20, 23, 25. Konserter af fru Teresa Carreno.

Gustaf Vasa-kyrkan.

Nov. 22. Konsert af dir. Otto Olsson. Biträdande: fruar Dav. Afzelius-Bohlin, Hilma Munthe-Sandberg.
30. Musikföreningens 79:de konsert. Biträdande: solister: fru J. Claesson, frk. Signe Carlsson; hrr H. Malm, John Johansson; Konsertföreningens orkester. Dirigent: prof. F. Neruda. Program: J. S. Bach: Juloratorium.

Östermalmskyrkan.

Nov. 27. Konsert af sångsällskapet O. D. från Uppsala. Dirigent: hr Ivar Hedenblad.

Operans märkligaste tilldragelse under senare hälften af november har varit fru Aino Acktés gästspel, först i »Salome» sedan i »Tosca», hvilken vid hennes första uppträdande gafs för fylld salong, hvilket föranledde förnyadt gästande i densamma. Fru Ackté var föremål för stor hyllning med applåder, inropningar, kransar och bu ketter. Såväl Salome som Tosca framställdes af henne med en sydländsk liflighet, som stundom föreföll oss något öfverdrifven. Hennes Tosca i första akten föreföll något varietémässig. Denna är dock en sångerska, som sjunger vid hofvet och skall göra sig sympatisk genom hängifven kärlek till Mario, om ock därigenom drifven till svartsjuka.

I de öfriga akterna var däremot framställningen ypperlig, särskildt i andra akten scenen med Scarpia före hans mord. Det vokala utförandet förtjänar allt beröm, särdeles hvad höjdtonerna beträffar, hvari hon utvecklade stor kraft och precision. Mellanregistret förefaller något tunnt, helst med den breda franska deklamationen. — Den gamle Adam har under förra månaden representerats af ej mindre än tre operaverk, såsom ofvan synes, af hvilka »Postiljonen» nu firat jubileum med 50:de föreställningen på Kgl. teatern. »Konung för en dag», som länge varit en favoritopera hos oss, har nu gifvits med ny rollbesättning i det hr Strömberg fått öfvertaga kungens parti, hr Wallgren efterträdt hr Sellergren som prinsen och hr Lennartson inträdt som fiskaren Piffear. Vi ha icke ännu varit i tillfälle att taga notis om förändringen. Operans första symfonikonsert för säsongen under hr Järnefelts ledning hade, mot vanligheten, mindre talrik publik. Programmet var ej heller af det mera populära slaget, endast upptagande namnen Bruckner, Wagner och Liszt, af hvilken dock tre sånger sjöngos af hr Forsell såsom programmet här ofvan visar. Inledningsnumret Bruckners sista symfoni är ett genialiskt verk, storslaget men invecklad och mosaikartadt, fordrande förnyadt åhörande för att rätt fattas. Vi ha i en uppsats i detta nummer omnämnt detsamma, hvars utförande här länder dirigenten och hofkapellet till heder. Hr Forsell sjöng mycket talangfullt de anslående sångerna af Liszt med orkesterackompanjemang, hvari hr Zetterqvists obligata violinspel beredde en särskild stor njutning. Programmets öfriga nummer äro gamla bekanta saker af värde. Såväl herr Forssell som herr Järnefeldt blefvo genom upprepade inropnnigar hyllade af publiken.

Halléns »Valdemarsskatten», senast gifven här d. 21 dec. 1906 till firande af komponistens 60-års-dag, har återupptagits med samma representanter för de båda hufvudpersonerna som vid premiären d. 2 april 1899. Senast utförde fröken Larsén Avas roll som debut. Operan gafs i mars 1905 för 50:de gången.

Att nu komma till konserterna ha vi att först nämna de i förra numret omnämnda violinkonserterna, den första 10 nov. af den unge ryssen Aljoscha Schkolnick, som först lät höra sig här i början af året och här som i utlandet väckt uppmärksamhet som en mycket lofvande och redan långt hunnen talang. Han ådagalade detta äfven vid senaste konserter i Musikal. akademien, biträdd af frk. Märtha Ohlson. Hans program upptog Sonat, G-dur för violin och piano af Brahms, Bruchs G-moll-konsert, Nocturne af Chopin-Wilhelmj, Scherzo af Tschaikowsky och Paganinis »Hexentanz», som han dock ännu ej är fullt vuxen. Vår på senare år ofta å konserter medver-

kande, talangfulla violinist Axel Runnquist, som jämte fröken Ohlson och violoncellisten Lindhé gifvit oss på sista åren de värdefulla trio-soaréerna, hade en talrik publik på sin konsert d. 16 nov., efter hvilken han företagit en utländsk studieresa. Hr Runnquist spelade å sin konsert Corellis «La Folia», Beethovens violinkonsert, Romans af G. Hägg, Romans och Polonaise, D dur, af Wieniawski. Barytonsångaren Göran Lindstedt biträdde med sånger af Schumann. I Vasakyrkan gaf vår framstående orgelspelare och tonsättare Otto Olsson konsert sönd. d. 22 nov., början den med ett nummer ur Widors 7:de orgelsymfoni och till slut spelande en sin egen komposition »Pastorale». Dessemellan utförde han några af Emil Sjögrens »Legender» för orgel op. 46. Han biträddes af fru Bohlin, som sjöng aria ur Kiels »Kristus» och ett par af Brahms' »Ernste Gesänge», hvarjämte violinisten fru Munthe-Sandberg utförde nummer af Sjögren. En högtid har varit att åter få höra »pianisternas drottning» fru Carreno som, naturligtvis för fylld salong, gifvit tre konserter i Musikal. akademien, de två sammanträffande med fru Acktés gästspel på operan. Hennes fenomenala teknik, sammetslena touche och smakfulla spel äfven i fortissimosatser samt nobla uppfattning äro för väl bekanta att särskildt behöfva påpekas. Särdeles är hon som tolk af Chopin öfverlägsen. I Beethovens sonater kan man stundom anmärka något mot tempot, som t. ex. i den s. k. »Månskenssonatens» första sats är något för långsamt. »Appassionatan» däremot återger hon excellent. Vi ha nu ej tillfälle att redogöra för programmen, hvilket bl. a. som nyheter för oss, upptogo saker af den amerikanske komponisten Mac Dowell, dessa af mindre framstående värde. Närmare om dessa konserter likasom om O. D.-konserten d. 27 nov. torde vi få tillfälle att i nästa nummer yttra oss. Fröken Gillbergs mera anspråkslösa konsert bereddes oss ej tillfälle att öfvervara.

Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten.

Kgl. teatern. Fröken Signe Rappes gästspel, som tager sin början 1 dec., motses här med stort intresse. Under närmaste tiden tänker operastyrelsen, berömligt nog, upptaga några inhemska operaverk, som ej på länge gifvits här, nämligen Hallströms »Den bergtagna» och »Per Svinaherde». Förstnämnda opera har icke i sin helhet uppförts här sedan april 1896. Samma år d. 5 juni gafs 1:a och 3:e akterna ur densamma med anledning af tonsättarens 70-de födelsedag och till firande af hans höge gynnares, kung Oscars 70:de födelsedag, utfördes d. 21 jan. 1899 på en operans festföreställning de tre första akterna af operan. Rollbesättningen var då följande: Ragnhild, Ingeborg, bergadrottningen, Gerda: fruar W. Strandberg, Lindberg, Linden (Jungstedt), frk. Lindegren; bergakungen, Kark, Ulf, riddar Tufve: hrr Ödmann, Forsell, Lundquist, Bratbott. Sagospelet »Per Svinaherde», text af Christiernson, uppfördes å operan första gången d. 29 dec. 1887 och återupptogs i jan. 1893 med fröken Emma Holmstrand och hr O. Lemon i de båda hufvudrollerna.

Operans symfonikonserter komma att blifva 4 à 5 och abonnemang till dem säljes i förköpsbyrån.

Konsertföreningens turné i Tyskland, början i Karlsruhe, har vunnit mycket erkännande såväl för program som utförande, hvilket får beröm såväl med hänseende till ledningen af hr Tor Aulin som i afseende på solisternas, fru Dagmar Möllers och löjtnant Erik Elfgrens röster och sångföredrag. Vidare skall sedan nämnas om dem.

Konserter hafva af K. F. U. M-kören gifvits under november först i Musikal. akademien sedan i Vasakyrkan. Vi ha icke satts i tillfälle att bevista desamma.

Grefvinnan de Casa Miranda har lämnat hemlandet för att tillbringa vintern i Paris.

Fru Anna Norrie har på senare tid gifvit vis- och sagoafton för barn härstädes.

Falun. Wennerbergs oratorium Jesu födelse gafs söndagen d. 8 nov. i Falun i Kristine kyrka inför en åhörarskara af omkring 1,400 personer. Som medverkande uppträdde idel amatörer: sex solister, en kör på 40 personer samt en orkester på 25 man. Det hela stod under ledning af v. lektor D. Nylund. Konserten upprepades på allmän begäran torsdagen därpå.

Från andra land.

Berlin. Puccinis opera »Manon Lescaut, som är komponerad före »Bohéme», uppfördes för första gången på Komische Opera i Berlin i förra månaden. Kritiken erkänner Puccinis stora, mera musikaliska än dramatiska begåfning och ställer honom långt öfver de andra moderna veristerna. Han betecknas i Berliner Tageblatt som en Verdis värdige efterföljare. Särskild italiensk kapellmästare, maestro Tango, var anställd och dirigerade vid premiären.

Geraldine Farrar, den berömda, för stockholmspubliken välbekanta operasångerskan, dementerar i tyska tidningar ett rykte att hon skulle vara förlofvad med en italiensk sångare Scotti, som nyligen uppträdt i Berlin. Antagligen är äfven falsk den förut meddelade uppgiften att hon i Amerika skulle ha ingått förlofning för en tid sedan.

Ny opera af Charpentier. Sedan åtta år har kompositören »Louise» icke låtit höra af sig och hans vänner trodde redan att han skulle upphöra med komposition. Nu talas det emellertid i Paristidningar om nya verk af Charpentier, som skall ha fullbordat två nya operor: »Orpheus» och »En diktares lefnad». Dessutom arbetar han för närvarande på två lyriska dramer, af hvilka den ena är en fortsättning af »Louise».

Ett och annat från musikvärlden.

Sarasates fioler. Sarasates manager, Otto Goldschmidt, har angående Sarasates fioler låtit bekantgöra följande: I egenskap af testamentsexekutor får jag härmed meddela — till kännedom för alla intresserade fiolspelare samt musikhandlare — att den Stradivarius af år 1724 som Sarasate alltid använde vid sina konserter och som hvarken tillhörde den spanska kronan eller blifvit skänkt till honom af drottning Isabella, har blifvit testamenterad till Paris-konservatoriet. Hans andra Stradivarius, af år 1713, skall komma till konservatoriet i Madrid, och båda intrumenten skola (liksom Paganinis fiol i Genna) bevaras för den sena eftervärlden. När en gång i tiden alla Stradivarius-instrumenten blifvit fördärfvade af spelarne, skola dessa sista kunna tjäna världen som mönster. För den andra af dessa fioler har jag afslagit ett anbud på 80,000 francs. Utom dessa härliga instrument finnas en utmärkt Wuillaume och en Gandfiol — den senare åtföljd af första priset vid konservatoriet i Paris 1857. Dessa båda fioler ha testamenterats till Sarasate museet i Pamplona.

Vår Musikbilaga:

Mendelssohn-Album

för piano hoppas vi kunna sän- - - da med nästa nummer - -

Redaktionen.

Kungl. Musikaliska Akademien.

von Beskows stipendium

å 1,800 kronor, hvilket stipendium afser att bereda en ung, förtjänt, obemedlad och lofvande tonkonstnär tillfälle till utrikes studieresa under ett års tid, förklaras härmed ledigt.

Ansökningar, innehållande resplan samt åtföljda af frejdebevis och intyg om förmåga att hjälpligen förstå och uttrycka sig på språket i det land, där sökanden afser att hufvudsakligen vistas, jämte de handlingar, hvarmed sökanden önskar styrka sin kompetens, emottagas af Kungl. Musikaliska Akademiens sekreterare, hvilken meddelar vidare upplysningar.

Ansökningstiden utgår den 14 januari 1909 kl. 12 middagen.

Stockholm den 29 Oktober 1908.

KARL SILVERSTOLPE.

Karl Valentin.

För Porträttsamlare

Fina Sköntrycks-exemplar af Svensk Musiktidning, flera årgångar, säljas billigt å tidningens expedition.

Organistbefattningen

vid *Maria Magdalena kyrka* kungöres härmed till ansökan ledig. Lön 1,500 kronor jemte två ålderstillägg efter 5 och 10 år, hvartdera å 250 kronor. Ansökningar, ställda till Maria Magdalenas församlings kyrkoråd, inlämnas till kyrkorådets ordförande inom 60 dagar från den 27 november 1908.

Stockholm, Maria Magdalena församling i november 1908.

Kyrkorådet

PIANOMAGASIN.

Svenska Pianinos: Största lager från J. G. Malmsjö, Kungl. Hofleverantör, S. Andersson, Bergqvist & Nilsson, I. P. Löfberg & C:o, Stavenow & C:o m. fl.

Utländska Pianinos: från G. Schwechten, Steinweg Nachf. och Uebel & Lechleiter.

Flyglar: från J. G. Malmsjö, Steinweg Nachf. m. fl. — **Orglar:** från Mason & Hamlins världsberömda firma.

Begagnade instrument tagas i utbyte.

Gust. Petterson & C:o,
13 Malmskillnadsgatan 13, Stockholm.

PIANOLEKTIONER

efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen. Mottagning kl. 9—10 f. m. och 3—4 e. m. Tel. Brunkeberg 14 97.

Kammakaregatan 6, I tr. öfv. gården.

Frans J. Huss.

OBS.! Äldre årgångar

af denna tidning, med eller utan musikbilaga, erhållas till nedsatt pris endast kontant å expeditionen.

Tonminnen.

Melodiska Pianostycken.

Jubelpolonäs, Canzonetta, Gamla tider, Valse mignonne, God natt! af *Frans J. Huss.* Pris 1 kr.

Säljes och rekvireras hos *Svensk Musiktidnings Expedition, Kammakaregatan 6.*

I Musik- och Bokhandeln:

Populär

Piano-Skola

med

Klaviatur-Tabell

för noternas snabba inlärande.

Ny lättfattlig undervisningsmetod för barn, öfversatt och bearbetad efter

Prof. **H. von Bocklet.**

Häft. 3 kr., i pappband 3:20, clothband 4 kr.

»Enkel, praktisk och fullt systematisk, gående i lagom hastighet och utan hopp från det lättare till det svårare. Torde vara den bästa pianoskola vi hittills haft i Sverige. En ytterligare förtjänst hos det verkligen vackra arbetet är att bearbetaren förmått göra det så alltigenom svenskt som det verkligen är».

(Gotlands Allehanda).

Elkan & Schildknechts Musikhandel

28 Drottninggatan 28.

Svensk Musiktidning.

Nordiskt Musikblad. — **29:de årg.,** — **för hvarje musikaliskt hem** —

utgifves 1909 efter samma plan som förut, innehållande ***populär läsning i Musikaliska ämnen, porträtter*** *med* ***biografier*** *etc. Tidningen utkommer två gånger i månaden (utom juli—aug.). Pris* ***5 kronor*** *pr år, lösnummer 25 öre. Prenumeration sker här å* ***Expeditionen, Kammakaregatan 6, 1 tr. öfv. gården,*** *i* ***bok- och musikhandeln,*** *å posten och tidningskontor. I* ***landsorten*** *bäst å* ***posten.***

Obs.! *Nyttan af en musiktidning för musikbildningen i hemmet torde ej kunna bestridas. Framför dagliga tidningar eger en sådan fördelen att den förvaras och bildar, så att säga, en musikhistorisk uppslagsbok. Rätta platsen för utgifvandet af en musiktidning är hufvudstaden, där musiklifvet är högst och rikast utvecklad. Svensk musiktidning meddelar ock en kontinuerlig redogörelse för musiklifvet i vår hufvudstad, i landsorten samt i Finlands, Norges och Danmarks hufvudstäder etc., biografier med fina porträtt, instruktiva artiklar, följetonger m. m.*

Obs.! Värdefull musik!

För piano, två händer.

SCHERZO

af **Emil Sjögren**

tillegnadt fru *Valfrid Bæxson Lind.*

Pris 1 kr.

SVENSK MUSIKTIDNINGS EXP.

INNEHÅLL

Signe Rappe (med porträtt som Salome). — Anton Bruckners nionde symfoni (med porträtt). — Tolstoi och Tschaikowsky. — Musikpressen. — Litteratur. — Följetong: Jules Offenbach. — Från scenen och konsertsalen. — Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten, samt från andra land. — Ett och annat från musikvärlden — Vår Musikbilaga. — Annonser.

Tryckeriaktiebolaget Skandia, Stockholm 1908.